

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« _____ » 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОДФС.01 ПЕДАГОГІКА

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 01/У4/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 18 р.

Київ – 2018

УДК
ББК

Педагогіка роб. навч. прог. [для студентів спеціальності 012 "Дошкільна освіта"] / уклад. А.Д. Січкара. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018.

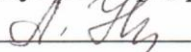
Розробник:

Січкара Алла Дмитрівна, канд. педагог. наук, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол № 5 від 10 січня 2018 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології

 Г.І. Іванюк

Заступник директора Педагогічного інституту з науково-методичної та навчальної роботи

 М.М. Машовець

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 01 Освіта	Обов'язкова навчальна дисципліна формування фахових компетентностей
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	
Модулів – 10		Рік підготовки:
Змістових модулів – 10		1-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 300 год.		2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Лекції
		16 год
		Семінарські
		6 год
		Практичні
		4 год.
		Лабораторні
		2 год.
		Самостійна робота
		28 год
Модульний контроль		
4 год.		
Вид контролю: ПМК		

2. Пояснювальна записка

Інтегрована навчальна дисципліна «Педагогіка» є дисципліною, що входить до обов'язкової частини (формування фахових компетентностей) навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта».

Відповідно до навчального плану на вивчення дисципліни відведено 10 кредитів (300 год.). На першому курсі, у другому семестрі студенти засвоюють два змістові модулі: «Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку», «Педагогічний процес у дошкільному навчальному закладі». На вивчення цих змістових модулів відведено 60 год., із них: 16 год. лекції, 6 год. – семінарські заняття, 4 год. – практичні заняття, 2 год. – лабораторні заняття, 4 год. – модульні контрольні роботи, 28 год. – самостійна робота студентів. Закінчується вивчення змістових модулів підсумковим модульним контролем.

Мета змістових модулів: засвоєння студентами цілісної системи теоретичних знань із педагогіки як науки про виховання та навчання дітей дошкільного віку. Формування у майбутніх вихователів здатності застосовувати їх в професійно-педагогічній діяльності.

Завдання змістових модулів:

- засвоєння студентами теоретичних основ виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку;
- оволодіння методами і формами організації навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі;
- формування у студентів початкових навичок планування виховної роботи з дітьми з метою реалізації пізнавальних, розвивальних і виховних аспектів педагогічного процесу, забезпечення особистісно зорієнтованого і диференційованого підходів до вихованців;
- стимулювання активної навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- створення умов для формування професійної компетентності вихователя дошкільного навчального закладу.

У результаті вивчення змістових модулів навчальної дисципліни студенти повинні:

- **знати:** мету, завдання дошкільного виховання та способи їх реалізації в педагогічному процесі дошкільного навчального закладу;
- види ігор дітей дошкільного віку, їх особливості та функції;
- особливості організації і здійснення навчально-виховної роботи в різних вікових групах дітей дошкільного віку

Зміст модулів спрямований на формування у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів **загальної компетентності** складниками якої є: *соціальна* (здатність та готовність до освітньої діяльності, наповненої особистісними сенсами щодо освітнього продукту; до усвідомлення власної освітньої траєкторії та вміння її проектувати, до усвідомлення ціннісно-значущої діяльності в соціальному середовищі), *інформаційна* (здатність і готовність до здобування інформації з різних історико-педагогічних джерел із проблем розвитку різних педагогічних явищ та феноменів, інтерпретації, систематизації,

аналізу), *комунікативна* (здатність і готовність до навчальної взаємодії в парі, групі, проектування особистої моделі комунікації в групі (спільноті)), *самоосвітня* (здатність і готовність до усвідомленого відбору інформації (з різних джерел) та застосовування її у професійній діяльності, аналізу, критичного осмислення, виокремлювати, узагальнювати, характеризувати передумови, чинники, суперечності розвитку педагогічної теорії та практики з дотриманням історичної реконструкції) та **професійної компетентності**, а саме: *освітньої* (здатність і готовність до аналізу, систематизації та узагальнення продуктивних педагогічних ідей та систем), *психологічної* (здатність і готовність до врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей у процесі організації педагогічної взаємодії), *дидактичної* (здатність та готовність до аналізу педагогічних явищ та процесів, пояснення їх сутності, аргументуючи власну точку зору з позиції науки, аналізу педагогічних ситуацій з погляду гуманістичної педагогіки, наукових підходів щодо вивчення розвитку особистості та особливостей становлення і розвитку системи освіти в Україні), *рефлексивної* (здатність і готовність до особистісно-значущої позитивної мотивації професійно-педагогічної діяльності, творення власного педагогічного досвіду).

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

ЗМІСТ І МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 1. Розумове виховання дітей дошкільного віку

Необхідність розумового розвитку дітей дошкільного віку. Розумове виховання і розумовий розвиток. Розвиток теорії розумового виховання дітей. Народна педагогіка про розумове виховання. Завдання, зміст, засоби розумового виховання дітей. Сенсорне виховання як основа розумового розвитку дітей. Завдання, зміст, засоби та методи сенсорного виховання дітей дошкільного віку.

Тема 2. Моральне виховання дітей дошкільного віку

Моральне виховання і моральний розвиток. Психолого-педагогічні передумови та особливості морального розвитку дитини.

Розвиток теорії морального виховання дітей дошкільного віку. Завдання морального виховання, методи морального виховання, зміст, засоби морального виховання дітей дошкільного віку. Засоби народної педагогіки у моральному вихованні дітей.

Тема 3. Трудове виховання дітей дошкільного віку

Теоретичні основи трудового виховання дітей дошкільного віку. Своєрідність праці дітей дошкільного віку. Завдання трудового виховання.

Види дитячої праці: самообслуговування, господарсько-побутова праця, праця в природі, ручна (художня) праця. Зміст трудової діяльності дітей дошкільного віку.

Форми дитячої праці: доручення, чергування, колективна праця. Трудові доручення, їх особливості, значення, види, зміст і методика керівництва. Чергування, їх виховне значення, види організація і методика керівництва в різних вікових групах. Колективна праця, її виховане значення, зміст, види колективної праці (праця поруч, загальна, сумісна).

Засоби трудового виховання дошкільників (ознайомлення із працею дорослих, трудове навчання, самостійна праця дітей).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Тема 4. Творчі ігри дошкільників

Творчі ігри, їх особливості, види.

Творчі сюжетно-рольові ігри, їх своєрідність та значення у вихованні дітей. Стадії розвитку сюжетно-рольової гри дітей дошкільного віку. Особливості організації та керівництва сюжетно-рольовими іграми дітей в різних вікових групах.

Театралізовані ігри, їх особливості та освітньо-виховне значення. Види театралізованих ігор: режисерські та драматизації. Педагогічне керівництво театралізованими іграми.

Будівельно-конструкційні творчі ігри, їх своєрідність та освітньо-виховне значення. Умови виникнення будівельних ігор. Методика керівництва будівельно-конструкційними іграми в різних вікових групах. Роль вихователя у розвитку ігрової діяльності дітей.

Тема 5. Дидактичні ігри дошкільників

Дидактичні ігри, їх своєрідність та освітньо-виховне значення. Функції дидактичних ігор. Класифікація дидактичних ігор. Особливості організації та керівництва дидактичними іграми в різних вікових групах.

Комп'ютерна гра як різновид дидактичної гри. Поняття про комп'ютерно-ігровий комплекс. Комп'ютерні ігри-заняття. Педагогічні, гігієнічні вимоги до обладнання комп'ютерно-ігрового середовища.

Тема 6. Загальні основи дошкільної дидактики

Дошкільна дидактика про навчання як засіб розумового виховання. Сутність процесу навчання, його особливості в дошкільному віці. Поняття “навчальна діяльність”, структура навчальної діяльності: навчальне завдання, планування, мотиви, навчальні дії, контроль, оцінка. Зміст навчання дітей дошкільного віку.

Тема 7. Методи , прийоми навчання в дошкільному навчальному закладі

Поняття про методи навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Класифікація методів навчання за джерелом набуття знань: наочні, словесні, практичні. Наочні методи: спостереження, розглядання картин, демонстрація діапозитивів та дія кінофільмів. Словесні методи: розповідь вихователя, розповіді дітей, читання (слухання дітьми) літературних творів, бесіда. Практичні методи: вправи, прості досліди, моделювання. Їх характеристика.

Поняття про прийоми навчання. Класифікація прийомів навчання. Їх характеристика.

Тема 8. Форми організації навчання в дошкільному навчальному закладі

Поняття про форми організованої навчально-пізнавальної діяльності в дошкільному навчальному закладі. Заняття як форма організованого навчання дітей дошкільного віку. Різні підходи до класифікації занять. Гігієнічні та дидактичні вимоги до занять. Структура заняття: організаційний момент, основна частина, підведення підсумків. Особливості методики проведення занять в різних вікових групах. Підготовка вихователя та дітей до занять.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
л		с	п	лаб	с.р.	МКР	
1	2	3	4		5	6	7
Змістовий модуль I. ЗМІСТ І МЕТОДИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ							
Тема1 Розумове виховання дітей дошкільного віку.	6	2				4	
Тема 2. Моральне виховання дітей дошкільного віку	4	2				2	
Тема 3. Трудове виховання дітей дошкільного віку	6	2		2		2	
Тема4. Теоретико-метод. засади фізичного та естетичного виховання дітей дошк. віку	8		2			6	
Модульний контроль	2						2
Разом за змістовим модул. 1	26	6	2	2		14	2
Змістовий модуль II. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ							
Тема5. Творчі ігри дошкільників	6	2		2		2	
Тема6. Дидактичні ігри дошкільників	6	2				4	
Тема7. Іграшки та їх педагогічне значення	4		2			2	
Тема 8. Загальні основи дошкільної дидактики	4	2				2	
Тема 9.Методи і прийоми навчання в дошкільному навчальному закладі	6	2	2			2	
Тема 10. Форми організації навчання в дошкільному навчальному закладі	6	2			2	2	
Модульний контроль	2						2
Разом за змістовим модул. 2	34	10	4	2	2	14	2
Усього годин	60	16	6	4	2	28	4

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методичні засади фізичного виховання дітей дошкільного віку	2
2	Іграшка, її освітньо-виховне значення	2
8	Організація навчальної діяльності дітей дошкільного віку	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Форми організації праці дітей дошкільного віку	2
2	Педагогічне керівництво сюжетно-рольовою грою	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Заняття – форма організації навчання в дошкільному навчальному закладі	2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількіс. годин	Кількіс. балів
1	Розумове виховання дітей дошкільного віку. 1. Скласти каталог наукових статей та книг з проблеми формування у дітей пізнавальної активності.	2	5
2	Моральне виховання дітей дошкільного віку. 1. Скласти підбірку літературних творів для дітей, які можна використовувати в роботі з дошкільниками, для вирішення завдань морального виховання.	2	5
3	Трудове виховання дітей дошкільного віку. 1.Зробити аналіз програми щодо ускладнення змісту дитячої праці і обов'язків чергових в різних вікових групах.	2	5
4	Фізичне виховання дітей дошкільного віку 1. Проаналізувати зміст культурно-гігієнічних навичок, які формуються у дітей різних вікових груп, базуючись на рекомендаціях однієї з діючих програм виховання і навчання дітей дошкільного віку. Отримані дані оформити в таблицю.	2	5

5	Естетичне виховання дітей дошкільного віку. 1. Скласти структурно-логічну схему: «Методи естетичного виховання». 2. Зробити аналіз естетики побуту в базовому дошкільному навчальному закладі	2 2	5 5
6	Творчі ігри дошкільників. 1.Зробити порівняльний аналіз творчих ігор та та ігор правилами.	2	5
7	Дидактичні ігри дошкільників. 1.Скласти таблицю «Види дидактичних ігор».	4	5
8	Іграшки та їх педагогічне значення. 1. Скласти конспект з ознайомлення дітей з новою іграшкою (вид іграшки та вікова група за вибором студента).	2	5
9	Загальні основи дошкільної дидактики. 1. Скласти таблицю «Принципи навчання дітей дошкільного віку».	2	5
10	Методи і прийоми навчання в дошкільному навчальному закладі. 1 Опрацювати книгу В. Сухомлинського «Серце віддаю дітям». Визначити методи і прийоми навчання характерні для авторської методики В. Сухомлинського.	4	5
11	Форми організації навчання в дошкільному навчальному закладі. 2. Розробити план-конспект інтегрованого заняття для участі в педагогічній панорамі	2	5
	Разом	28 год	60 балів

9. Методи навчання

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- **Словесні:** лекція (традиційна, проблемна), пояснення, розповідь, бесіда, дискусія.
- **Наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація за допомогою мультимедійної дошки.
- **Практичні:** вправи, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; пізнавальні ігри; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, самооцінка і самоаналіз.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Мак. сума балів	Сума
Форми роботи	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II							
Лекції	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10		
	1	1	1		1	1		1	1	1	8	
Семін. зняття				10+1			10+1		10+1		33	
Практ. заняття			10+1		10+1						22	
Лабор. заняття										10+1	11	
Самост. робота	30 балів				30 балів						60	
Види поточн. контр.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)						50	100
Всього 184											РК – 1,84	

Рейтингове оцінювання

Рейтингова оцінка	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів

Е	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1– 34 балів

13. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;

16. Рекомендована література

Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція), наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, від 22.05.2012 р. № 615.*
2. Закон України «Про дошкільну освіту». – К., Уряд. Кур’єр. – 2001. – № 141.*
3. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т.І. Поніманська. – К.: Академвидав, 2006. – 456 с.*
4. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Практикум. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, спеціальність «Дошкільне виховання» / Т. І. Поніманська, І. М. Дичківська – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 352 с.*

Допоміжна

1. Беленька Г.В. Зростання дошкільника в праці / Ганна Беленька. – К.: Шк. світ, 2010. – 112 с.*
2. Бурова А. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / Автор-упорядник А.П.Бурова. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 256 с.**
3. Карасьова К. Ігровий простір дитини / К. Карасьова, Т. Піроженко. – К.: Шкільний світ, 2011. – 128 с.**
4. Карасьова К. Світ дитячої гри / К. Карасьова, Т. Піроженко. – К.: Шкільний світ, 2010. – 123 с.**
5. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / авт. – упоряд. А.П. Бурова. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 256 с.**
- 6.

6. Скарбничка ігор і віршованої мозаїки для дітей раннього та дошкільного віку: навч.-метод. посібник / Упоряд. Г.І. Іванюк [та ін.]; за заг. ред. Г.І. Іванюк. – К. : Сім кольорів, 2009. – 240 с. – Бібліогр.: с. 235-237**
7. Сучасне заняття в дошкільному закладі: Навчально-методичний посібник / За ред. Н. В. Гавриш, О. О. Ліннік, Н. В. Губанова. – Луганськ: Альма-матер, 2007. – 496 с.**
8. Фесюкова Л. Б. Соціально-економічне виховання дошкільнят: Методичний посібник / Л. Б.Фесюкова. – Х.: Веста: Вид. «Ранок», 2008. – 104 с.**

* книга наявна в бібліотеці Педагогічного інституту

** книга наявна в бібліотеці кафедри педагогіки та психології